Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 1. avgusta 2025*

„Predhodno odločanje – Člen 19(1) PEU – Obveznost držav članic, da vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Pravica do učinkovitega pravnega sredstva – Možnost uporabe arbitraže – Arbitraža med posamezniki – Obvezna arbitraža – Odločba organa mednarodne športne zveze o naložitvi sankcije – Odločba športnega arbitražnega razsodišča (CAS), potrjena z odločbo sodišča tretje države – Pravno sredstvo zoper arbitražno odločbo – Nacionalna ureditev, ki tej arbitražni odločbi priznava pravnomočnost med strankama in dokazno moč v razmerju do tretjih oseb – Pristojnosti in obveznosti nacionalnih sodišč, pred katerimi se uveljavlja navedena arbitražna odločba – Učinkovit nadzor skladnosti take arbitražne odločbe z načeli in določbami javnega reda Unije“

V zadevi C-600/23,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Belgija) z odločbo z dne 8. septembra 2023, ki je na Sodišče prispela 2. oktobra 2023, v postopku

Royal Football Club Seraing SA

proti

Fédération internationale de football association (FIFA),

Union des associations européennes de football (UEFA),

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

ob udeležbi

Doyen Sports Investment Ltd,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, K. Jürimäe, predsednica senata, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, predsednika senatov, M. L. Arastey Sahún, predsednica senata, S. Rodin, A. Kumin, N. Jääskinen in D. Gratsias, predsedniki senatov, E. Regan, sodnik, I. Ziemele, sodnica, J. Passer (poročevalec) in Z. Csehi, sodnika,

* Jezik postopka: francoščina.

generalna pravobranilka: T. Ćapeta,

sodni tajnik: C. Di Bella, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. oktobra 2024,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Royal Football Club Seraing SA J.-L. Dupont, M. Hissel in F. Stockart, avocats, F. Irurzun, abogado, in M. Orth, Rechtsanwalt,

– za Fédération internationale de football association (FIFA) A. Laes, avocat, in D. Van Liedekerke, advocaat,

– za Union des associations européennes de football (UEFA) P. González-Espejo García, abogado, B. Keane, D. Slater in D. Waelbroeck, avocats,

– za Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA) N. Cariat in A. Stévenart, avocats, in E. Matthys, advocaat,

– za Doyen Sports Investment Ltd M. Hissel, avocat,

– za belgijsko vlado M. Jacobs, L. Jans, C. Pochet in M. Van Regemorter, agenti, skupaj z Y. Herinckxom, avocat,

– za nemško vlado J. Möller in A. Hoesch, agenta,

– za grško vlado K. Boskovits, agent,

– za francosko vlado B. Fodda, J.-B. Merlin, M. Raux in B. Travard, agenti,

– za litovsko vlado S. Grigonis in V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, agenta,

– za nizozemsko vlado M. H. S. Gijzen, agentka,

– za Evropsko komisijo F. Erlbacher, T. Maxian Rusche, S. Noë in F. Ronkes Agerbeek, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 16. januarja 2025

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 19(1) PEU v povezavi s členom 267 PEU in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med nogometnim klubom Royal Football Club Seraing SA (v nadaljevanju: RFC Seraing) na eni strani ter Fédération internationale de football association (FIFA) (Mednarodna zveza nogometnih združenj, v nadaljevanju: FIFA), Union des associations européennes de football (UEFA) (Združenje evropskih nogometnih zvez, v nadaljevanju: UEFA) in Union royale belge des sociétés de football association ASBL (belgijska kraljeva nogometna zveza, v nadaljevanju: URBSFA) na drugi glede predloga za razglasitev ničnosti, za izdajo odredb in za povračilo škode, ki naj bi jo nogometni klub RFC Seraing utrpel, ker so te tri zveze izvajale pravila, ki bi jih bilo treba šteti za nična, ker kršijo pravo Unije.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člen 19(1), drugi pododstavek, PEU določa:

„Države članice vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije.“

4 Člen 267 PDEU določa:

„Sodišče Evropske unije je pristojno za predhodno odločanje o vprašanjih glede:

(a) razlage Pogodb;

(b) veljavnosti in razlage aktov institucij, organov, uradov ali agencij [Evropske u]nije.

Kadar se takšno vprašanje postavi kateremu koli sodišču države članice in če to sodišče meni, da je treba glede vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočila izreči sodbo, lahko to vprašanje predloži v odločanje Sodišču.

[…]“

5 Člen 47 Listine, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča“, določa:

„Vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu.

Vsakdo ima pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče. Vsakdo ima možnost svetovanja, obrambe in zastopanja.

[…]“

Belgijsko pravo

Zakonik o sodiščih

6 Zakonik o sodiščih, kakor je bil spremenjen z zakonom o raznih določbah na področju pravosodja z dne 21. decembra 2018 (*Moniteur belge* z dne 31. decembra 2018, str. 106560, v nadaljevanju: zakonik o sodiščih), vsebuje prvi del, ki je naslovljen „Splošna načela“. Ta prvi del vsebuje poglavje III, naslovljeno „Sodne odločbe in sodbe“, v katerem je člen 19, prvi odstavek, tega zakonika, ki določa:

„Sodna odločba je dokončna v obsegu, v katerem se z njo izčrpa pristojnost sodišča glede spornega vprašanja, razen pravnih sredstev, določenih z zakonom.“

7 Navedeni prvi del vsebuje poglavje IV, naslovljeno „Pravnomočnost“. V tem poglavju IV so členi od 23 do 28 navedenega zakonika, ki določajo:

„Člen 23

Pravnomočnost velja le v zvezi s tem, kar je bilo predmet odločbe. Zahtevana stvar mora biti ista; zahtevek mora temeljiti na istem vzroku, ne glede na navedeno pravno podlago; mora iti za zahtevek med istima strankama in ga morata vložiti ti stranki oziroma mora biti vložen zoper njiju v isti vlogi. Pravnomočnost pa se ne razteza na zahtevek, ki temelji na istem vzroku, vendar sodišče o njem ni moglo odločati glede na pravno podlago, na kateri temelji.

Člen 24

Vsaka dokončna odločba postane pravnomočna z dnem razglasitve odločbe.

Člen 25

Pravnomočnost preprečuje ponovno obravnavo zahtevka.

Člen 26

Pravnomočnost velja, dokler odločba ni razveljavljena.

Člen 27

Ugovor pravnomočnosti se lahko v vsakem primeru uveljavlja pred sodiščem, ki vsebinsko odloča o zahtevku.

Sodišče ga ne more obravnavati po uradni dolžnosti.

Člen 28

Vsaka odločba postane pravnomočna, ko zoper njo ni več mogoče vložiti ugovora ali pritožbe, razen če zakon določa drugače in brez poseganja v učinke izrednih pravnih sredstev.“

8 Zakonik o sodiščih vsebuje tudi šesti del, naslovljen „Arbitraža“. V poglavju VI tega šestega dela, naslovljenem „Arbitražna odločba in končanje postopka“, je člen 1713 tega zakonika, ki med drugim vsebuje te določbe:

„§ 1. Arbitražno razsodišče dokončno ali predhodno odloči z eno ali več arbitražnimi odločbami.

[…]

§ 9. Arbitražna odločba ima v razmerjih med strankama enak učinek kot odločba sodišča.“

9 Poglavje VIII navedenega šestega dela, naslovljeno „Priznavanje in izvršitev arbitražnih odločb“, med drugim vsebuje člene od 1719 do 1721 zakonika o sodiščih, ki določajo:

„Člen 1719

§ 1. Arbitražno odločbo, izdano v Belgiji ali tujini, je mogoče prisilno izvršiti šele po tem, ko sodišče prve stopnje v skladu s postopkom iz člena 1720 v celoti ali delno izda potrdilo o izvršljivosti.

§ 2. Sodišče prve stopnje lahko izda potrdilo o izvršljivosti le, če odločbe ni več mogoče izpodbijati pred arbitri ali če so arbitri kljub pritožbi odredili njeno začasno izvršbo.

Člen 1720

§ 1. Sodišče prve stopnje je pristojno za odločanje o zahtevku za priznanje in izvršitev arbitražne odločbe, izdane v Belgiji ali tujini.

[…]

§ 2. Če je bila odločba izdana v tujini, je krajevno pristojno sodišče prve stopnje v kraju, kjer ima sedež pritožbeno sodišče, na območju katerega ima oseba, zoper katero se zahteva izvršitev, stalno prebivališče, in če nima stalnega prebivališča, običajno prebivališče ali, odvisno od primera, sedež, ali, če tega ni, poslovno enoto ali podružnico. […]

[…]

§ 5. Odločba se lahko prizna ali razglasi za izvršljivo le, če ni v nasprotju s pogoji iz člena 1721.

Člen 1721

§ 1. Sodišče prve stopnje zavrne priznanje in razglasitev izvršljivosti arbitražne odločbe ne glede na državo, v kateri je bila izdana, samo v naslednjih okoliščinah:

[…]

(b) če sodišče prve stopnje ugotovi:

[…]

(ii) da bi priznanje ali izvršitev arbitražne odločbe bila v nasprotju z javnim redom.

[…]“

Zakon o uvedbi zakonika o mednarodnem zasebnem pravu

10 Člen 22 zakona o uvedbi zakonika o mednarodnem zasebnem pravu z dne 16. julija 2004 (*Moniteur belge* z dne 27. julija 2004, str. 57344), naslovljen „Priznavanje in razglasitev izvršljivosti tujih sodnih odločb“, določa:

„1. Tuja sodna odločba, ki je izvršljiva v državi, v kateri je bila izdana, se razglasi za izvršljivo v Belgiji, v celoti ali delno, v skladu s postopkom iz člena 23.

Tuja sodna odločba se v Belgiji v celoti ali delno prizna, ne da bi bilo treba uporabiti postopek iz člena 23.

Če je izid postopka pred belgijskim sodiščem odvisen od odločitve o priznanju kot o predhodnem vprašanju, lahko o priznanju odloči to sodišče.

Odločba se lahko prizna ali razglasi za izvršljivo le, če ni v nasprotju s pogoji iz člena 25.

2. Vsaka oseba, ki ima interes za to […], lahko v skladu s postopkom iz člena 23 predlaga ugotovitev, da je treba odločbo v celoti ali deloma priznati ali razglasiti za izvršljivo.

3. V smislu tega zakona

1° se izraz sodna odločba nanaša na vsako odločbo, ki jo izda organ, ki izvaja sodno pristojnost;

2° je s priznanjem pravno določeno to, kar je bilo odločeno v tujini.“

Predpisi, ki jih je sprejela FIFA

Statut FIFE

11 FIFA je združenje zasebnega prava s sedežem v Zürichu (Švica).

12 V skladu s členom 2 Statuta FIFE, v njegovi izdaji iz maja 2024, ki v bistvu in s pridržkom njegovega preštevilčenja ustreza prejšnjim letnim izdajam tega statuta, je cilj te zveze med drugim „določiti pravila in določbe, ki urejajo nogomet in z njim povezana vprašanja, ter zagotoviti njihovo spoštovanje“ ter „nadzorovati nogomet v vseh njegovih oblikah s sprejetjem vseh ukrepov, ki se izkažejo za potrebne ali priporočljive, da se preprečijo kršitve Statuta, pravilnikov, sklepov FIFE in pravil igre“ na svetovni ravni.

13 V skladu s členoma 11 in 14 tega statuta lahko vsaka „zveza, ki je odgovorna za organizacijo in nadzor nogometa“ v dani državi, postane članica FIFE, če se med drugim vnaprej zaveže, da bo spoštovala, med drugim, Statut, pravilnike in smernice FIFE ter odločitve njenih organov. Kot članica FIFE ima taka zveza na podlagi členov 14 in 15 navedenega statuta med drugim obveznost, da svoje člane spodbudi k spoštovanju Statuta, pravilnikov, smernic FIFE in sklepov njenih organov ter da jih spoštujejo vsi akterji nogometa, zlasti lige in klubi, ki so ji podrejeni v skladu s členom 20 tega statuta, ter igralci. Poleg tega se mora taka zveza podrediti sodišču in

odločbam športnega arbitražnega razsodišča (CAS) ter v svoj statut vključiti določbe, v skladu s katerimi morajo tudi vsi ti akterji izrecno priznati to sodišče in te odločbe. V praksi FIFA trenutno združuje več kot 200 nacionalnih nogometnih zvez kot svoje članice. Med njimi je zveza URBSFA, ki ima sedež v Belgiji in katere namen je zagotoviti organizacijo in promocijo nogometa v tej državi članici.

14 Člen 44 statuta FIFE, naslovljen „Sodni organi“, v odstavku 1 določa:

„Sodni organi FIFE so:

(a) disciplinski odbor;

[…]

(c) pritožbeni odbor.“

15 Člen 47 tega statuta, naslovljen „Pritožbeni odbor“, določa:

„1. Delovanje pritožbenega odbora urejata disciplinski kodeks in etični kodeks FIFE.

2. Pritožbeni odbor obravnava pritožbe, vložene zoper odločbe disciplinskega odbora, za katere statut in pravila FIFE ne določajo, da so dokončne.

3. Odločbe pritožbenega odbora so dokončne in zavezujoče za vse zainteresirane stranke, razen če se pri športnem arbitražnem razsodišču (CAS) vloži tožba.“

16 Oddelek IX navedenega statuta, naslovljen „Arbitraža“, vsebuje te člene:

„Člen 49. Športno arbitražno razsodišče (CAS)

1. FIFA priznava tožbo pri športnem arbitražnem razsodišču (CAS), ki je neodvisno arbitražno razsodišče s sedežem v Lozani (Švica), v primeru spora med FIFO, zvezami članicami, konfederacijami, ligami, klubi, igralci, uradniki, agenti in organizatorji tekem.

2. Arbitražni postopek je urejen z določbami kodeksa CAS o arbitraži na področju športa. CAS najprej podredno uporablja različna pravila FIFE, dopolnilno pa švicarsko zakonodajo.

[…]

Člen 50. Pristojnost CAS

1. Vse tožbe zoper odločitve, ki so jih FIFA in njeni organi sprejeli na zadnji stopnji, je treba vložiti pri CAS […]

[…]

4. Tožba nima odložilnega učinka. Pristojni organ odločanja pri FIFI ali, kadar je to primerno, CAS lahko pritožbi prizna odložilni učinek.

[…]

Člen 51. Obveznosti v zvezi z reševanjem sporov

1. Konfederacije, članska združenja in lige se strinjajo, da bodo CAS priznale kot neodvisen sodni organ in zagotovile, da bodo njihovi člani, pridruženi igralci in uradniki spoštovali odločbe, ki jih sprejme CAS. […]

2. Uveljavljanje pravnih sredstev pred rednimi sodišči je prepovedano, razen če je to izrecno določeno v predpisih FIFE. Uveljavljanje pravnih sredstev pred rednimi sodišči je prepovedano tudi za vse vrste začasnih sankcij.

3. Združenja v svoje statute ali pravilnike vključijo klavzulo, ki določa, da je tožbo v sporih znotraj združenja ali v sporih, ki se nanašajo na ligo, člane lig, klube, člane klubov, igralce, uradnike in druge uradnike v združenjih, prepovedano vložiti pri rednih sodiščih, razen če pravilnik zveze FIFA ali zavezujoče pravne določbe izrecno določajo ali predvidevajo uveljavljanje pravnih sredstev pred rednimi sodišči. Namesto uveljavljanja pravnih sredstev pred rednimi sodišči je določena arbitraža. Zgoraj navedene spore je treba nasloviti na CAS ali na redno in neodvisno arbitražno sodišče, ki je priznano s predpisi združenja ali konfederacije.

Združenja zagotovijo tudi izvajanje te določbe v združenju, po potrebi tako, da svojim članom to obveznost naložijo. Združenja vsaki stranki, ki te obveznosti ne spoštuje, naložijo sankcije, in zagotovijo, da se vsako pravno sredstvo zoper take sankcije prav tako strogo predloži arbitraži in ne rednim sodiščem.“

Pravilnik o statusu in prestopu igralcev

17 FIFA je 22. marca 2014 sprejela pravilnik, naslovljen „Pravilnik o statusu in prestopu igralcev“, ki je začel veljati 1. avgusta 2014. S tem pravilnikom je bil razveljavljen in nadomeščen prejšnji pravilnik z istim naslovom, ki je bil razglašen 5. julija 2001.

18 Člen 1 navedenega pravilnika, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Ta pravilnik določa splošna in zavezujoča pravila glede statusa igralcev in njihove kvalifikacije za sodelovanje v organiziranem nogometu ter njihovih prestopov med klubi, ki pripadajo različnim združenjem.“

19 Isti pravilnik je bil spremenjen decembra 2014 (v nadaljevanju: PSPI). Določbe, ki izhajajo iz te spremembe, obsegajo zlasti člen 18a PSPI, naslovljen „Vpliv tretje osebe na klube“, ki določa:

„1. Noben klub ne sme skleniti pogodbe, s katero drug(i) klub(i) in obratno ali katera koli druga stranka oziroma tretja oseba pridobi v zvezi z zaposlitvijo ali prestopi igralcev možnost vplivati na neodvisnost ali politiko kluba ali na delovanje njegovih ekip.

2. Disciplinski odbor FIFE lahko naloži sankcije klubom, ki ne spoštujejo obveznosti iz tega člena.“

20 Te določbe vključujejo tudi člen 18b PSPI, naslovljen „Lastništvo ekonomskih pravic igralcev s strani tretjih oseb“, ki določa:

„1. Noben klub ali igralec ne sme skleniti pogodbe, s katero se na tretjo osebo v celoti ali delno prenese upravičenost do nadomestila pri bodočem prestopu igralca iz kluba v klub oziroma s katero se odstopijo kakršnekoli pravice v zvezi z bodočim prestopom ali nadomestilom.

2. Prepoved iz odstavka 1 začne veljati 1. maja 2015.

3. Pogodbe iz prvega odstavka, sklenjene pred 1. majem 2015, lahko ostanejo veljavne do datuma izteka pogodbe. Vendar pa jih ni mogoče podaljšati.

4. Trajanje vsake pogodbe iz odstavka 1, podpisane med 1. januarjem 2015 in 30. aprilom 2015, ne sme biti daljše od enega leta od datuma začetka veljavnosti.

5. Do konca aprila 2015 je treba v [Regulativni sistem prenosa (TMS)] vnesti vse obstoječe pogodbe iz odstavka 1. Vsi klubi, ki so podpisali take pogodbe, jih morajo posredovati – v celoti in skupaj z morebitnimi spremembami ali prilogami – v TMS, pri čemer morajo navesti podatke o zadevni tretji osebi, polno ime igralca in trajanje pogodbe.

6. Disciplinski odbor FIFE lahko naloži disciplinske sankcije klubom ali igralcem, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz [tega člena].“

Dejansko stanje v postopku v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Dejansko stanje spora o glavni stvari

Pogodbe, sklenjene med klubom RFC Seraing in družbo Doyen

21 RFC Seraing je nogometni klub, organiziran v obliki delniške družbe, ki ima sedež v Belgiji in je včlanjen v zvezo URBSFA.

22 RFC Seraing je 30. januarja 2015 sklenil prvo pogodbo z družbo Doyen Sports Investment Ltd (v nadaljevanju: Doyen), ki ima sedež na Malti in katere glavna gospodarska dejavnost je finančna pomoč nogometnim klubom v Evropi. Namen te prve pogodbe je bil po eni strani, da se omeji bodoče sklepanje finančnih pogodb za igralce, in po drugi strani, da se družbi Doyen odstopi del „ekonomskih pravic“ kluba RFC Seraing za določene tri igralce. Te ekonomske pravice naj bi odražale finančno vrednost igralcev. Nanašajo se na „zvezne pravice“, ki jih klub pridobi z zaposlitvijo določenega igralca, kot sta pravica do registracije tega igralca ali pravica tega igralca, da igra. Njihovo uresničevanje klubu, ki ima te pravice, omogoča, da izterja dolgovane zneske – na primer ob posojanju ali prestopu tega igralca – v zvezi z uporabo ali prenosom njegovih pravic do uporabe podobe ali celo zaradi odpovedi njegove pogodbe.

23 V skladu s to prvo pogodbo, katere iztek je bil določen za 1. julij 2018, je družba Doyen postala lastnica 30 % ekonomskih pravic, ki jih je klub RFC Seraing imel glede zadevnih treh igralcev in za katere je temu klubu v zameno plačala znesek 300.000 EUR. Klubu RFC Seraing pa je bilo prepovedano, da bi preostali del svojih ekonomskih pravic nad temi igralci „samostojno in avtonomno“ prenesel na tretjo osebo.

24 Klub RFC Seraing in družba Doyen sta 7. julija 2015 sklenila drugo pogodbo (v nadaljevanju skupaj s prvo pogodbo: pogodbi iz postopka v glavni stvari). Ta druga pogodba je določala, da se 25 % ekonomskih pravic, ki jih je imel klub RFC Seraing glede četrtega igralca, prenese na družbo Doyen, tako da ta v zameno plača znesek 50.000 EUR.

Disciplinski in arbitražni postopek v Švici

25 FIFA je po preiskavi v sodelovanju z zvezo URBSFA 2. julija 2015 začela disciplinski postopek proti klubu RFC Seraing zaradi domnevne kršitve členov 18a in 18b PSPI, ker je ta klub sklenil pogodbi iz postopka v glavni stvari.

26 Disciplinski odbor FIFE je 4. septembra 2015 sprejel sklep (v nadaljevanju: sklep disciplinskega odbora FIFE), v katerem je najprej ugotovil, da je klub RFC Seraing s sklenitvijo pogodb iz postopka v glavni stvari kršil člena 18a in 18b PSPI. Poleg tega je ta odbor temu klubu prepovedal registracijo igralcev za štiri zaporedna registracijska obdobja, tako na nacionalni kot na mednarodni ravni. Nazadnje, navedeni odbor je klubu naložil globo v višini 150.000 švicarskih frankov (približno 138.000 EUR na podlagi takrat veljavnega menjalnega tečaja), ki jo je bilo treba plačati v 30 dneh od vročitve njegovega sklepa.

27 Klub RFC Seraing je 30. novembra 2015 pri pritožbenem odboru FIFE vložil pritožbo zoper ta sklep. Ta klub je 3. decembra 2015 poleg tega temu odboru predlagal, naj zaradi neobstoja odložilnega učinka take pritožbe odloži izvršitev navedenega sklepa. Predsednik navedenega odbora je 4. decembra 2015 tej prošnji ugodil.

28 Pritožbeni odbor FIFE je 7. januarja 2016 zavrnil pritožbo kluba RFC Seraing zoper sklep disciplinskega odbora FIFE (v nadaljevanju: sklep pritožbenega odbora FIFE).

29 Klub RFC Seraing je 9. marca 2016 zoper sklep pritožbenega odbora FIFE pri razsodišču CAS vložil ničnostno tožbo. Ta klub je 17. marca 2016 zaradi neobstoja odložilnega učinka take tožbe poleg tega temu organu predlagal, naj se na podlagi člena 50 Statuta FIFE tej tožbi prizna odložilni učinek. Navedeni organ je 12. aprila 2016 tej zahtevi ugodil.

30 Klub RFC Seraing je v okviru te tožbe v bistvu med drugim trdil, da so sklepa pritožbenega odbora FIFE in disciplinske sankcije, ki so mu naložene s tem sklepom, nezakoniti, ker so določbe, na katerih temelji navedeni sklep, nezakonite. Navedeni klub je v zvezi s tem med drugim trdil, da člena 18a in 18b PSPI v delu, v katerem določata popolno prepoved praks, imenovanih „*third-party influence*“ in „*third-party ownership*“, skupaj z disciplinskimi sankcijami, kršita pravo Unije in, natančneje, prosto gibanje delavcev, svobodo opravljanja storitev in prosti pretok kapitala, ki so zagotovljeni s členi 45, 56 in 63 PDEU, ter pravila o konkurenci iz členov 101 in 102 PDEU. Skliceval se je tudi na kršitev švicarskih pravil o konkurenci.

31 Razsodišče CAS je 9. marca 2017 izdalo arbitražno odločbo (v nadaljevanju: odločba razsodišča CAS), v kateri je med drugim menilo – na prvem mestu glede prava, ki se uporablja za spor – da to pravo sestavljajo pravilniki FIFE, švicarsko pravo in pravo Unije. Kar zadeva pravo Unije, je ta organ najprej menil, da so izpolnjeni kumulativni pogoji, ki mu nalagajo, da v okviru svoje preučitve upošteva svoboščine prostega pretoka oziroma gibanja in pravila konkurence kot „obvezne določbe prava, ki ni [švicarsko pravo]“, v smislu švicarskega prava. Sodišče naj bi namreč določbe, ki določajo te svoboščine in pravila, štelo za del javnega reda Unije. Dalje, obstajala naj bi tesna povezava med predmetom spora in temi določbami ob upoštevanju, na eni strani, očitnega vpliva PSPI na ozemlju Unije in, natančneje, vpliva na dejavnost nogometnih klubov s sedežem

v državah članicah, ter na drugi strani vpliva sklepa pritožbenega odbora FIFE na možnost kluba RFC Seraing, da sodeluje na medklubskih nogometnih tekmovanjih, organiziranih na tem ozemlju. Nazadnje, švicarski pravni red naj bi imel enake interese in vrednote, ki jih varujejo navedene določbe.

32 Na drugem mestu pa je razsodišče CAS, kar zadeva vsebino spora, med drugim menilo, da klub RFC Seraing ni dokazal, da člena 18a in 18b PSPI kršita švicarska pravila o konkurenci. Ta organ je prav tako izključil obstoj kršitve prava Unije in, natančneje, členov 45, 56, 63, 101 in 102 PDEU.

33 Kar zadeva, prvič, svoboščine prostega pretoka oziroma gibanja, je razsodišče CAS v bistvu najprej menilo, da člena 18a in 18b PSPI omejujeta prosti pretok kapitala. Nato je ugotovilo nasprotno, da domnevni negativni vpliv teh členov na svobodo gibanja delavcev in svobodo opravljanja storitev ni bil zadostno dokazan in da je bil v vsakem primeru omejen. Nazadnje, navedeni organ je ugotovil, da je – ne glede na to, katera svoboščina se obravnava – obstoj navedenih členov vsekakor upravičen z uresničevanjem legitimnih ciljev v splošnem športnem interesu, ki se nanašajo zlasti na ohranitev integritete tekmovanj, in da iz preučitve njihove vsebine ne izhaja le to, da je z njimi mogoče doseči te cilje, ampak tudi to, da ne presegajo tega, kar je nujno in sorazmerno za doseganje tega cilja.

34 Drugič, glede pravil Unije o konkurenci je razsodišče CAS po eni strani menilo, da cilj členov 18a in 18b PSPI ni omejevanje konkurence, ampak uresničevanje legitimnih ciljev v splošnem športnem interesu, navedenih v prejšnji točki. Po drugi strani pa je menilo, da klub RFC Seraing ni dokazal, da je dejanski ali potencialni učinek teh členov omejevanje konkurence.

35 Tretjič, razsodišče CAS je potrdilo globo, naloženo klubu RFC Seraing, in prepoved registracije igralcev, ki je bila naložena klubu RFC Seraing, hkrati pa je trajanje te prepovedi skrajšalo na tri zaporedna registracijska obdobja.

36 Na četrtem in zadnjem mestu, razsodišče CAS je odločilo, da se te disciplinske sankcije ob upoštevanju ukrepov odloga in začasne prekinitve, ki sta jih zaporedoma sprejela pritožbeni odbor FIFE in samo razsodišče CAS, uporabljajo od vročitve njegove arbitražne odločbe klubu RFC Seraing, zato je treba globo plačati v roku 30 dni od te vročitve, prepoved registracije pa mora zajemati registracijska obdobja, ki so tekla poleti 2017, pozimi 2017/2018 in poleti 2018.

37 Klub RFC Seraing je 15. maja 2017 pri Tribunal fédéral (zvezno sodišče, Švica) vložil tožbo zoper odločbo razsodišča CAS. Poleg tega je navedenemu sodišču predlagal, naj tej tožbi prizna odložilni učinek.

38 Predsedstvo Tribunal fédéral (zvezno sodišče) je s sklepom z dne 7. avgusta 2017 ta predlog za odložilni učinek zavrnilo.

39 Klub RFC Seraing je v utemeljitev tožbe med drugim navedel tožbeni razlog, ki se je nanašal na to, da arbitražna odločba razsodišča CAS ni skladna z „materialnim javnim redom“ v smislu švicarskega prava. V zvezi s tem je ta klub ponovno trdil, med drugim, da so s to arbitražno odločbo kršeni prosto gibanje delavcev, svoboda opravljanja storitev in prosti pretok kapitala, ki jih zagotavljajo členi 45, 56 in 63 PDEU, pravila o konkurenci iz členov 101 in 102 PDEU ter švicarska pravila o konkurenci.

40 FIFA in razsodišče CAS sta v svojih vlogah oziroma stališčih predlagala, naj se tožba kluba RFC Seraing zavrne.

41 Tribunal fédéral (zvezno sodišče) je 20. februarja 2018 to tožbo zavrnilo. Navedeno sodišče je glede tožbenega razloga kluba RFC Seraing, ki se je nanašal na to, da arbitražna odločba razsodišča CAS ni skladna z materialnim javnim redom ter, natančneje, s pravili o konkurenci in svoboščinami prostega pretoka oziroma gibanja, na prvem mestu opozorilo na svojo ustaljeno sodno prakso v zvezi s tem. Iz njegove sodne prakse izhaja, prvič, da je mogoče šteti, da arbitražna odločba ni skladna z materialnim javnim redom le, če se z njenim rezultatom, in ne le z njeno obrazložitvijo, kršijo bistvene in široko priznane vrednote, ki bi v skladu s pojmovanji, ki prevladujejo v Švici, morale biti temelj vsakega pravnega reda. Drugič, taka kršitev predpostavlja, da so s to arbitražno odločbo kršena temeljna načela materialnega prava do te mere, da ni več skladna s pravnim redom in sistemom odločilnih vrednot. Tretjič, pravila o konkurenci niso del materialnega javnega reda.

42 Na drugem mestu, navedeno sodišče je še navedlo, v bistvu, da je treba tožbeni razlog, ki se nanaša to, da odločba razsodišča CAS ni skladna z materialnim javnim redom, vsekakor zavreči kot nedopusten v obravnavani zadevi, in sicer v delu, v katerem se nanaša na pravo Unije in švicarska pravila o konkurenci, ker ne izpolnjuje zahteve po obrazložitvi, ki velja za tožbe zoper arbitražno odločbo.

Sodni postopek v Belgiji

43 Družba Doyen in neprofitno združenje belgijskega prava RFC sérésien, ki vodi klub RFC Seraing, sta 3. aprila 2015 – torej še preden je FIFA začela disciplinski postopek – pri tribunal de commerce francophone de Bruxelles (gospodarsko sodišče v Bruslju za postopke v francoščini, Belgija) vložila tožbo zoper FIFO, UEFO in zvezo URBSFA.

44 Klub RFC Seraing je 8. julija 2015, to je po uvedbi tega disciplinskega postopka, vendar pred sprejetjem sklepa disciplinskega odbora FIFE, prostovoljno interveniral v postopku in navedenemu sodišču predlagal, naj ugotovi, da popolna prepoved praks, imenovanih *third-party influence* in *third-party ownership*, ki je določena v členih 18a in 18b PSPI, ni skladna s pravom Unije, natančneje s členi 45, 56, 63, 101 in 102 PDEU. Poleg tega je ta klub navedenemu sodišču predlagal, naj razglasi ničnost vseh določb, ki vsebujejo takšno popolno prepoved, naj izda različne odredbe zoper FIFO, UEFO in URBSFO ter mu dodeli začasni znesek v višini 500.000 EUR za povračilo različnih izgub, ki naj bi jih utrpel zaradi uporabe členov 18a in 18b PSPI.

45 Tribunal de commerce francophone de Bruxelles (gospodarsko sodišče v Bruslju za postopke v francoščini) je 17. novembra 2016 izdalo sodbo, v kateri se je med drugim izreklo za nepristojno za odločanje o različnih zahtevkih kluba RFC Seraing.

46 Klub RFC Seraing je 19. decembra 2016, to je po sprejetju sklepa disciplinskega odbora FIFE in po sprejetju sklepa pritožbenega odbora FIFE, vendar pred izrekom odločbe razsodišča CAS, zoper navedeno sodbo vložil pritožbo pri cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju, Belgija).

47 Ta klub je v okviru te pritožbe med drugim trdil, da je utrpel različne izgube zaradi napake, ki jo je FIFA storila s pomočjo zveze URBSFA in ki je v bistvu pomenila, da sta ti zvezi proti temu klubu uporabili člena 18a in 18b PSPI, in sicer najprej z uvedbo disciplinskega postopka, nato z obtožbo, da je kršil prepovedi, določene v teh dveh členih, in nazadnje s tem, da sta mu naložili disciplinske sankcije. Ta disciplinski postopek, te ugotovitve kršitve in te disciplinske sankcije naj bi bili namreč napačni zaradi okoliščine, da člena 18a in 18b PSPI, na katerih ti temeljijo, sama po sebi kršita pravo Unije, zlasti člene 45, 56, 63, 101 in 102 PDEU.

48 Cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) je 12. decembra 2019, torej po razglasitvi odločbe razsodišča CAS in po razglasitvi sodbe Tribunal fédéral (zvezno sodišče), navedene v točki 41 te sodbe, izdalo sodbo (v nadaljevanju: sodba višjega sodišča v Bruslju), v kateri je zavrnilo vse predloge kluba RFC Seraing.

49 Cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) je v navedeni sodbi med drugim razsodilo, na prvem mestu, da je klub RFC Seraing tožbene razloge, v skladu s katerimi člena 18a in 18b PSPI kršita pravo Unije, uveljavljal že pred razsodiščem CAS v okviru spora med njim in FIFO ter da so bili zavrnjeni v arbitražni odločbi razsodišča CAS. Po mnenju cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) pa je treba – ob upoštevanju členov 24 in 28 ter člena 1713(9) zakonika o sodiščih – šteti, da ima odločba razsodišča CAS v razmerju med strankama enak učinek kot sodna odločba in da jo je treba priznati kot pravnomočno od dneva njene razglasitve ter da je postala pravnomočna z dnem, ko je Tribunal fédéral (zvezno sodišče) zavrnilo pritožbo zoper njo. Cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) je zato sklenilo, da so zadevni tožbeni razlogi nedopustni v delu, v katerem so bili usmerjeni zoper FIFO.

50 Na drugem mestu, cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) je v bistvu navedlo, da je treba sodni odločbi ali arbitražni odločbi od takrat, ko ji je v razmerjih med strankama v sporu priznana pravnomočnost, posledično priznati dokazno moč v razmerju do tretjih oseb v tem sporu, zoper katere je to odločbo mogoče uveljavljati, in sicer dokazno moč, ki se navezuje na to pravnomočnost. Po mnenju navedenega sodišča ima torej odločba razsodišča CAS v obravnavani zadevi dokazno moč za zvezo URBSFA, ki ni bila stranka v sporu pred razsodiščem CAS, to je v sporu med klubom RFC Seraing in FIFO. Glede na takšno dokazno moč bi moral klub RFC Seraing, ker ta klub krivdo pripisuje tudi zvezi URBSFA, ovreči domnevo, ki temelji na odločbi razsodišča CAS in v skladu s katero sta člena 18a in 18b PSPI v skladu s pravom Unije. Navedeni klub pa naj te obveznosti ne bi izpolnil. Navedeno sodišče je zato tožbene razloge, navedene v prejšnji točki, zavrnilo kot neutemeljene v delu, v katerem so bili usmerjeni zoper zvezo URBSFA.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

51 Klub RFC Seraing je zoper sodbo cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) vložil kasacijsko pritožbo pri Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Belgija), ki je predložitveno sodišče.

52 Cour de cassation (kasacijsko sodišče) v predložitveni odločbi navaja, da kasacijski razlogi, ki mu jih je predložil klub RFC Seraing, odpirajo dve vprašanji glede razlage prava Unije, za kateri meni, da ju je treba predložiti Sodišču.

53 Na prvem mestu, klub RFC Seraing s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) kršilo zlasti člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, člen 267 PDEU in člen 47 Listine, ker je njene pritožbene razloge v delu, v katerem so bili usmerjeni zoper FIFO, zavrglo kot nedopustne. Navedeno sodišče naj bi namreč napačno ugotovilo, da je treba odločbi razsodišča CAS v razmerju do FIFE priznati pravnomočnost v delu, v katerem je bilo v tej arbitražni odločbi ugotovljeno, da sta člena 18a in 18b PSPI v skladu s pravom Unije.

54 V zvezi s tem naj bi iz sodne prakse, ki izhaja iz sodb z dne 23. marca 1982, Nordsee (102/81, EU:C:1982:107), in z dne 6. marca 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), sicer res izhajalo, da čeprav imajo posamezniki možnost skleniti sporazum, s katerim se spori med njimi predložijo arbitražnemu organu, to ne sme posegati v polno spoštovanje, skladno razlago in učinkovito uporabo prava Unije na ozemlju Unije. Poleg tega naj bi iz tega izhajalo, da taka zahteva sama po

sebi pomeni, da lahko pristojna nacionalna sodišča odločijo o spornih vprašanjih prava Unije in po potrebi pri Sodišču vložijo predlog za sprejetje predhodne odločbe, da bi se posameznikom zagotovilo učinkovito sodno varstvo.

55 Poleg tega naj bi iz sodbe z dne 7. aprila 2022, Avio Lucos (C-116/20, EU:C:2022:273), v bistvu izhajalo, da pravo Unije pristojnim nacionalnim sodiščem sicer ne nalaga v vseh okoliščinah, da opustijo uporabo pravil nacionalnega prava, s katerimi je sodni odločbi priznana pravnomočnost, če bi to omogočilo odpravo položaja, ki ni skladen s pravom Unije, vendar morajo taka pravila vsekakor izpolnjevati zahtevi po enakovrednosti in učinkovitosti.

56 Vendar naj na podlagi te sodne prakse ne bi bilo mogoče odgovoriti na vprašanje, postavljeno v obravnavani zadevi, in sicer, ali je v skladu s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU, to, da se med strankami v sporu, ki poteka pred sodiščem države članice, prizna pravnomočnost arbitražne odločbe, ki pred tem priznanjem ni mogla biti predmet preverjanja skladnosti s pravom Unije s strani sodišča, ki je na podlagi člena 267 PDEU pristojno za predložitev zadeve Sodišču, čeprav je v tej arbitražni odločbi odločeno o vprašanjih v zvezi s pravom Unije.

57 Na prvem mestu, klub RFC Seraing s tretjim pritožbenim razlogom trdi, da je cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju) kršilo zlasti člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, člen 267 PDEU in člen 47 Listine, ker je njegove pritožbene razloge v delu, v katerem so bili usmerjeni zoper FIFO, zavrglo kot neutemeljene. Navedeno sodišče naj bi namreč napačno ugotovilo, da je treba odločbi razsodišča CAS v razmerju do zveze URBSFA priznati pravnomočnost v delu, v katerem je bilo v tej arbitražni odločbi ugotovljeno, da sta člena 18a in 18b PSPI v skladu s pravom Unije.

58 V zvezi s tem je Cour de cassation (kasacijsko sodišče), potem ko je navedlo, da je kršitev člena 19(1), drugi pododstavek, PEU razlog javnega reda, ki lahko sam po sebi povzroči razveljavitev sodbe cour d'appel de Bruxelles (višje sodišče v Bruslju), ugotovilo, da preučitev tega pritožbenega razloga pomeni, da se je treba izreči o vprašanju, ali je v skladu s to določbo, da se v razmerju do tretjih oseb v sporu, ki poteka pred sodiščem države članice, prizna dokazna moč arbitražni odločbi, glede katere sodišče, ki je na podlagi člena 267 PDEU pristojno za predložitev zadeve Sodišču, ni moglo predhodno opraviti preverjanja skladnosti s pravom Unije, čeprav je v tej arbitražni odločbi odločeno o vprašanjih v zvezi s pravom Unije.

59 V teh okoliščinah je Cour de cassation (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali člen 19(1) PEU v povezavi s členom 267 PDEU in členom 47 Listine nasprotuje temu, da se določbe nacionalnega prava, kot sta člena 24 in 171[3](9) belgijskega code judiciaire (zakonik o sodiščih), katerih namen je potrditi načelo pravnomočnosti, uporabijo za arbitražno odločbo, če je njeno skladnost s pravom Unije preverjalo sodišče države, ki ni država članica Unije, ki ni upravičeno predložiti vprašanja Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje?

2. Ali člen 19(1) PEU v povezavi s členom 267 PDEU in členom 47 Listine nasprotuje uporabi pravila nacionalnega prava, ki arbitražni odločbi, katere skladnost s pravom Unije je preverjalo sodišče države, ki ni država članica Unije, ki ni upravičeno predložiti vprašanja Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje, priznava dokazno moč v razmerju do tretjih oseb, ob pridržku nasprotnega dokaza, pri čemer je dokazno breme na njih?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

60 Kot je razvidno iz besedila vprašanj za predhodno odločanje in obrazložitve, na kateri temeljita, predložitveno sodišče sprašuje o razlagi člena 19 PEU v povezavi s členom 267 PDEU in členom 47 Listine, da bi se lahko izreklo o tem, ali te določbe nasprotujejo temu, da se za arbitražno odločbo, ki jo je izdalo razsodišče CAS in ki jo je potrdilo Tribunal fédéral (zvezno sodišče), uporabijo na eni strani nacionalne določbe, ki pravnomočnim arbitražnim odločbam priznavajo pravnomočnost v razmerjih med strankami spora, in na drugi strani nacionalno pravilo, ki jim zaradi te pravnomočnosti priznava dokazno moč v razmerju do tretjih oseb.

61 Nekateri udeleženci postopka pa v bistvu pozivajo Sodišče, naj v okviru svoje presoje upošteva tudi druge določbe ali pravila nacionalnega prava, ki jih predložitveno sodišče v svojih vprašanjih ne navaja izrecno.

62 Natančneje, belgijska vlada je v pisnih stališčih navedla, da čeprav člen 1713(9) zakonika o sodiščih določa, da ima arbitražna odločba med strankama enake učinke kot sodna odločba, vključno s pravnomočnostjo iz člena 24 tega zakonika, mora biti ta arbitražna odločba vključena v belgijski pravni red v skladu s členoma 1720 in 1721 navedenega zakonika, ki določata postopek v zvezi s priznanjem in izvršitvijo arbitražnih odločb v Belgiji.

63 Ta vlada je na obravnavi pojasnila, da v tem okviru obstajajo trije načini izpodbijanja arbitražne odločbe pred belgijskimi sodišči. Najprej, kadar stranka pri pristojnem prvostopenjskem sodišču na podlagi členov 1720 in 1721 zakonika o sodiščih vloži predlog za priznanje arbitražne odločbe v Belgiji, bi lahko navedeno sodišče na predlog druge stranke ali po uradni dolžnosti zavrnilo ugoditev prvemu predlogu, če je ta odločba v nasprotju z javnim redom. Dalje, stranka, ki se želi izogniti priznanju arbitražne odločbe, bi lahko na podlagi istih določb pri navedenem sodišču vložila predlog za nepriznanje te odločbe. Nazadnje, čeprav to v členu 1721 zakonika o sodiščih ni izrecno določeno, naj bi bilo nepriznanje arbitražne odločbe mogoče predlagati ali celo posredno odločiti po uradni dolžnosti vsakič, ko se taka odločba uveljavlja v okviru postopka pred nacionalnim sodiščem, kot je določeno v členu 22 zakonika o mednarodnem zasebnem pravu za tuje sodne odločbe.

64 Tako kot belgijska vlada tudi FIFA in v bistvu UEFA Sodišču predlagata, naj upošteva nacionalne določbe glede postopka priznavanja in izvrševanja tujih arbitražnih odločb v Belgiji.

65 Evropska komisija in nemška vlada pa se v bistvu sprašujeta o popolnosti predstavitve nacionalnih določb – v predložitveni odločbi – ki bi se lahko uporabile v obravnavani zadevi, pri čemer opozarjata, da je Sodišče načeloma vezano na razlago nacionalnega prava, ki jo je sprejelo predložitveno sodišče v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe.

66 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je v okviru postopka iz člena 267 PDEU, ki temelji na jasni ločitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, nacionalno sodišče edino pristojno zlasti za razlago in uporabo nacionalnega prava (sodbi z dne 4. junija 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, točka 36, in z dne 24. julija 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, točka 76). Sodišče pa se mora o razlagi ali veljavnosti določb prava Unije, glede katerih je zaprošeno, izreči ob upoštevanju dejanskega in pravnega okvira, v katerega se umeščajo vprašanja, ki so mu

postavljena, kot ga je opredelilo predložitveno sodišče (glej v tem smislu sodbi z dne 18. decembra 2007, Laval un Partneri, C-341/05, EU:C:2007:809, točka 47, in z dne 24. februarja 2022, Namur-Est Environnement, C-463/20, EU:C:2022:121, točka 40).

67 Zato lahko le predložitveno sodišče določi nacionalne določbe, ki se uporabijo v sporu o glavni stvari, in jih upošteva, če meni, da je to primerno.

68 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 19(1), drugi pododstavek, PEU v povezavi s členom 267 PDEU in členom 47 Listine razlagati tako, da nasprotuje, po eni strani temu, da se odločbi razsodišča CAS prizna pravnomočnost na ozemlju države članice v razmerjih med strankami spora, v okviru katerega je bila izdana ta odločba, če nacionalno sodišče, ki je pristojno, da Sodišču predloži vprašanja za predhodno odločanje, ni predhodno preverilo, ali je navedena arbitražna odločba skladna s pravom Unije, in po drugi strani temu, da se zaradi te pravnomočnosti taki arbitražni odločbi na ozemlju iste države članice v razmerjih med strankami v navedenem sporu in tretjimi osebami prizna dokazna moč.

Učinkovito sodno varstvo posameznikov v Uniji, tudi v primeru arbitraže

69 Unija temelji na vladavini prava, v kateri ima pravica do učinkovitega sodnega varstva poglaviten pomen kot garant varstva vseh pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost vrhovnega sodišča), C-619/18, EU:C:2019:531, točka 58, in z dne 20. aprila 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 51).

70 Zato je ta pravica, ki izhaja iz skupnih ustavnih tradicij držav članic, pravnim subjektom zagotovljena tudi na ravni Unije pod pogoji, določenimi v členu 19(1), drugi pododstavek, PEU in členu 47 Listine, pri čemer je treba zadnjenavedeno določbo ustrezno upoštevati pri razlagi prvonavedene določbe (glej v tem smislu sodbe z dne 18. julija 2013, Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 66; z dne 27. februarja 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, točka 35, in z dne 2. marca 2021, A. B. in drugi (Imenovanje sodnikov vrhovnega sodišča – Pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, točka 143).

71 Priznanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva, zagotovljene s členom 47 Listine, v posameznem primeru med drugim predpostavlja, da se oseba, ki to pravico uveljavlja, sklicuje na pravice ali svoboščine, zagotovljene s pravom Unije (sodbi z dne 22. februarja 2022, RS (Učinek sodb ustavnega sodišča), C-430/21, EU:C:2022:99, točka 34, in z dne 29. julija 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, točka 71). V sporu o glavni stvari gre za tak primer, saj se klub RFC Seraing, kot poudarja predložitveno sodišče, sklicuje na pravice in svoboščine, ki jih ima na podlagi členov 45, 56, 63, 101 in 102 PDEU.

72 Tej pravici do učinkovitega pravnega sredstva, ki je zagotovljena s členom 47 Listine, ustreza obveznost, ki je državam članicam naložena s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU, da vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije (sodbi z dne 6. oktobra 2020, État luxembourgeois (Pravica do pravnega sredstva zoper zahtevo za informacije na davčnem področju), C-245/19 in C-246/19, EU:C:2020:795, točka 47, in z dne 1. avgusta 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Zavrnitev sprejema egiptovskega mladoletnika brez spremstva), C-19/21, EU:C:2022:605, točka 36).

73 Medtem ko člen 47 Listine prispeva k spoštovanju pravice do učinkovitega sodnega varstva vsakega posameznika, ki se v danem primeru sklicuje na pravico ali svoboščino, ki jo ima na podlagi prava Unije, je namen člena 19(1), drugi pododstavek, PEU zagotoviti, da sistem pravnih sredstev, ki ga določi vsaka država članica, zagotavlja učinkovito sodno varstvo na področjih, ki jih ureja pravo Unije (sodba z dne 20. aprila 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 52).

74 Prvič, obveznost iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU pomeni, da vsi organi sodnega sistema držav članic, ki se lahko kot „sodišča“ v smislu prava Unije pozovejo k razlagi ali uporabi tega prava, izpolnjujejo zahteve učinkovitega sodnega varstva (glej v tem smislu sodbi z dne 27. februarja 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, točka 40, in z dne 22. februarja 2022, RS (Učinek sodb ustavnega sodišča), C-430/21, EU:C:2022:99, točka 40).

75 Drugič, pravica do učinkovitega pravnega sredstva, zagotovljena s členom 47 Listine, med drugim zahteva, da imajo ta sodišča možnost opraviti učinkovit sodni nadzor nad akti, ukrepi ali ravnanji, za katere se v okviru danega spora zatrjuje, da so posegli v pravice ali svoboščine, ki so s pravom Unije podeljene posamezniku. Ta zahteva načeloma pomeni, da so navedena sodišča pristojna za preučitev vseh pravnih in dejanskih vprašanj, ki so upoštevna za rešitev tega spora (sodba z dne 6. oktobra 2020, État luxembourgeois (Pravica do pravnega sredstva zoper zahtevo za informacije na davčnem področju), C-245/19 in C-246/19, EU:C:2020:795, točka 66 in navedena sodna praksa).

76 Vendar nobena od teh dveh določb ne zahteva, da imajo posamezniki neposredno pravno sredstvo predvsem za izpodbijanje določenega ukrepa, če poleg tega v zadevnem nacionalnem sodnem sistemu obstaja eno ali več pravnih sredstev, ki jim omogočajo, da posredno dosežejo učinkovit sodni nadzor nad tem ukrepom in tako zagotavljajo spoštovanje pravic in svoboščin, ki jim jih zagotavlja pravo Unije (glej v tem smislu sodbe z dne 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, točki 47 in 49; z dne 6. oktobra 2020, État luxembourgeois (Pravica do pravnega sredstva zoper zahtevo za informacije na davčnem področju), C-245/19 in C-246/19, EU:C:2020:795, točka 79, in z dne 8. aprila 2025, Evropsko javno tožilstvo (Sodni nadzor postopkovnih aktov), C-292/23, EU:C:2025:255, točka 79).

77 Poleg tega morajo pravna sredstva, ki obstajajo v zadevnem nacionalnem pravnem sistemu, pristojnemu nacionalnemu sodišču omogočiti, da Sodišče zaprosi za predhodno odločanje o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na razlago prava Unije ali na veljavnost akta prava Unije, pod pogoji, določenimi v členu 267 PDEU. V zvezi s tem je treba poudariti, da postopek predhodnega odločanja iz člena 267 PDEU, ki je bistvo sodnega sistema, uvedenega s Pogodbama, vzpostavlja dialog med sodišči, in sicer med Sodiščem in nacionalnimi sodišči držav članic, s ciljem zagotoviti enotnost razlage prava Unije ter tako zagotoviti skladnost, polni učinek in avtonomijo tega prava ter, nazadnje, posebno naravo prava, uvedenega s Pogodbama (mnenje 2/13 (Pristop Unije k EKČP) z dne 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, točka 176, ter sodbi z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točka 37, in z dne 22. februarja 2022, RS (Učinek sodb ustavnega sodišča), C-430/21, EU:C:2022:99, točka 73). Zato je ta postopek predhodnega odločanja bistveni sestavni del sistema, ki je bil vzpostavljen s Pogodbama in ki nacionalnim sodiščem omogoča, da zagotovijo učinkovito sodno varstvo pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 23. novembra 2021, IS (Nezakonitost predložitvene odločbe), C-564/19, EU:C:2021:949, točka 76).

78 Glede na to pravni red, vzpostavljen s Pogodbama, načeloma ne nasprotuje temu, da bi posamezniki, za katere velja ta pravni red zaradi opravljanja gospodarske dejavnosti na ozemlju Unije, predložili arbitražnemu mehanizmu spore, ki bi lahko nastali med njimi med opravljanjem te dejavnosti.

79 Nasprotno, posamezniki načeloma lahko uporabijo arbitražo, drugače kot pri sklenitvi sporazumov med državami članicami, s katerimi so vzpostavljeni obvezni arbitražni mehanizmi, s katerimi so iz pristojnosti njihovih sodišč izključeni spori, ki se lahko nanašajo na razlago ali uporabo prava Unije, na eni strani, in na drugi strani pri sklenitvi *ad hoc* arbitražnih sporazumov, ki omogočajo nadaljevanje arbitraž, začetih na podlagi takih sporazumov, kar je strogo prepovedano (glej v tem smislu sodbe z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točki 54 in 55; z dne 2. septembra 2021, Republika Moldavija, C-741/19, EU:C:2021:655, točka 59, in z dne 26. oktobra 2021, PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, točki 44 in 45).

80 V zvezi s tem je treba, kot izhaja iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s členom 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu, ob upoštevanju katere je treba razlagati člen 47 Listine (sodba z dne 19. decembra 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, točka 37), razlikovati med prisilno arbitražo in prostovoljno arbitražo. V zvezi z zadnjenavedenim je Evropsko sodišče za človekove pravice razsodilo, da se pogodbene stranke lahko prostovoljno odpovejo nekaterim pravicam, zagotovljenim s to konvencijo, vključno s pravico, da se državnim sodiščem predložijo nekateri spori, ki lahko nastanejo pri izpolnjevanju te pogodbe, če je taka odpoved svobodna, zakonita in nedvoumna (ESČP, 2. oktober 2018, Mutu in Pechstein proti Švici, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, točka 96).

81 Sodišče je prav tako poudarilo, da posamezniki lahko sklenejo sporazum, v katerem se jasno in natančno dogovorijo, da o vseh ali delu sporov v zvezi s tem sporazumom odloča arbitražni organ namesto nacionalnega sodišča, ki bi bilo pristojno za odločanje o teh sporih na podlagi pravil nacionalnega prava, ki bi veljala, če takega sporazuma ne bi bilo (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točka 193).

82 Vendar mora biti od trenutka, ko se arbitražni mehanizem, vzpostavljen ali določen s takšnim sporazumom, začne izvajati na celotnem ozemlju Unije ali njegovem delu v okviru sporov v zvezi z opravljanjem gospodarske dejavnosti na tem ozemlju, ta mehanizem zasnovan in izvajan tako, da se zagotovi po eni strani njegova skladnost z načeli, na katerih temelji pravosodna struktura Unije, in po drugi strani učinkovito spoštovanje javnega reda Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točki 188 in 189).

83 V zvezi s tem je treba poudariti, da mora biti – ne glede na pravila, ki se lahko uporabljajo za arbitražni organ, pristojen na podlagi takega arbitražnega mehanizma – zoper odločbe, ki jih izda ta organ, mogoč sodni nadzor, ki zagotavlja učinkovito sodno varstvo, do katerega imajo zadevni posamezniki pravico na podlagi člena 47 Listine in ki ga morajo države članice v skladu s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU zagotoviti na področjih, ki jih ureja pravo Unije.

84 Ta zahteva ne pomeni, da mora v Uniji nujno obstajati eno ali več sodišč, ki so pristojna za preučitev vseh pravnih in dejanskih vprašanj, upoštevnih za rešitev sporov, v okviru katerih so bile te arbitražne odločbe izdane, kot bi moralo v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 75 te sodbe, veljati, če se arbitraža ne bi uporabila. Glede na možnost, ki jo imajo posamezniki, da se pod

pogoji, navedenimi v točki 82 te sodbe, obrnejo na arbitražo, in glede na zahteve v zvezi z učinkovitostjo arbitražnega postopka, je namreč sodni nadzor nad navedenimi odločbami lahko veljavno omejen (glej v tem smislu sodbe z dne 1. junija 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, točka 35; z dne 26. oktobra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, točka 34, in z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točka 193).

85 Vendar mora biti posameznikom, na katere se take odločbe nanašajo, vsekakor omogočeno, da dosežejo, da sodišče, ki izpolnjuje vse zahteve iz člena 267 PDEU, preveri, ali so take odločbe skladne z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije in ki so upoštevne v okviru zadevnega spora (glej v tem smislu sodbe z dne 1. junija 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, točka 35; z dne 26. oktobra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, točka 37, in z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točka 193).

86 Da bi bil ta nadzor učinkovit, mora biti primeren za zagotovitev spoštovanja teh načel in določb, kar pomeni, da se mora nanašati na razlago navedenih načel in določb, na pravne posledice, ki jih je treba povezati z njihovo uporabo v danem primeru, in po potrebi na pravno opredelitev dejstev, kot jih je ugotovil in presodil arbitražni organ, v luči teh načel in določb.

87 Namreč, ni mogoče dopustiti, da bi se posamezniki z uporabo arbitraže lahko izognili načelom in določbam primarnega ali sekundarnega prava Unije, ki so bistveni za pravni red, uveden s Pogodbama, ali so temeljnega pomena za izpolnjevanje nalog, zaupanih Uniji (glej v tem smislu sodbi z dne 1. junija 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, točka 36, in z dne 26. oktobra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, točka 37). Nasprotno, spoštovanje teh načel in določb, ki so del javnega reda Unije, morajo posamezniki spoštovati, če so v danem primeru izpolnjeni pogoji za njihovo uporabo. V tem smislu spoštovanje tega javnega reda pomeni bistveno dopolnilo strukturirane mreže načel, pravil in vzajemno odvisnih pravnih razmerij, ki zavezujejo Unijo in države članice ter države članice med seboj (glej v zvezi z zadnjenavedenim sodbo z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točka 33 in navedena sodna praksa).

88 Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, načela in določbe, ki so del javnega reda Unije, vključujejo zlasti člena 101 in 102 PDEU, ki imata neposredni učinek in za posameznike ustvarjata pravice, ki jih morajo nacionalna sodišča varovati (glej v tem smislu sodbi z dne 1. junija 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, točke od 35 do 39, in z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točki 192 in 193).

89 Svoboda gibanja delavcev, svoboda opravljanja storitev in prosti pretok kapitala, ki jih zagotavljajo členi 45, 56 in 63 PDEU, so tudi del javnega reda Unije. Ti trije členi, ki so edini sporni v postopku v glavni stvari, imajo tudi neposredni učinek (glej v zvezi s členom 45 PDEU sodbo z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 136 in navedena sodna praksa, in v zvezi s členom 63 PDEU sodbo z dne 10. marca 2022, Grossmania, C-177/20, EU:C:2022:175, točka 44 in navedena sodna praksa). So del temeljev notranjega trga, ki zajema območje brez notranjih meja iz člena 26 PDEU.

Sodni nadzor odločb, ki jih je razsodišče CAS izdalo v okviru sporov glede izvajanja športa kot gospodarske dejavnosti na ozemlju Unije

90 Kot je razvidno iz sodne prakse Sodišča, je za arbitražne mehanizme – ki jih mednarodne športne zveze, kot je FIFA, uporabljajo za reševanje sporov, do katerih lahko pride med njimi ali med nacionalnimi zvezami, ki so njihove članice, in posamezniki iz njihovih pristojnosti, ne glede na to, ali gre za podjetja ali športnike – zaradi statutov in posebnih pravic teh športnih zvez značilen edinstven skupek elementov.

91 Zato je Sodišče opozorilo, da je – kadar se ti spori nanašajo na izvajanje športa kot gospodarske dejavnosti na ozemlju Unije – možnost, da zadevni posamezniki dosežejo učinkovito sodno presojo vprašanja o tem, ali so odločbe, izdane v okviru navedenih sporov, skladne z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije, posebnega pomena (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točki 193 in 195).

92 Glede na statute in pristojnosti športnih zvez, kot je FIFA, je treba namreč šteti, da so tem posameznikom uporabo takšnih arbitražnih mehanizmov enostransko naložile te zveze (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točke 193, 195 in 225; ESČP, 2. oktober 2018, Mutu in Pechstein proti Švici, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, točke od 96 do 115). Čeprav se s formalnega vidika za uporabo takega mehanizma za posameznika lahko zahteva sklenitev sporazuma z njim, sta sklenitev tega sporazuma in vključitev klavzule, ki določa uporabo arbitraže, v ta sporazum dejansko predhodno naloženi s predpisi, ki jih sprejme zadevna zveza in ki se uporabljajo za njene članice in osebe, vključene v te članice, ali celo za druge kategorije oseb.

93 Ta obvezna narava takih arbitražnih mehanizmov je tesno povezana z dejstvom, da so ti mehanizmi namenjeni sporom med športno zvezo, ki ima posebej obsežna regulativna, nadzorna in sankcijska pooblastila na eni strani, ter splošno in nedoločeno skupino pravnih ali fizičnih oseb, za katere veljajo ta pooblastila v okviru opravljanja njihove poklicne dejavnosti, na drugi strani, kot je generalna pravobranilka v bistvu poudarila v točkah 74 in 75 svojih sklepnih predlogov.

94 Res je, da je ta obvezna uporaba arbitraže – glede na pravno avtonomijo, ki jo uživajo mednarodne športne zveze, in glede na njihove lastne odgovornosti – načeloma lahko upravičena (glej v zvezi s tem sodbo z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točki 75 in 142 ter navedena sodna praksa) z uresničevanjem legitimnih ciljev, kot so zagotavljanje enotnega obravnavanja sporov, povezanih s športno disciplino, ki spada v njihovo pristojnost, ali omogočanje skladne razlage in uporabe pravil, ki se uporabljajo za to disciplino.

95 Vendar je Sodišče že večkrat opozorilo, da ta pravna avtonomija ne more upravičiti tega, da se z izvajanjem pooblastil, ki jih imajo take zveze, omeji možnost posameznikov, da se sklicujejo na pravice in svoboščine, ki so jim podeljene s pravom Unije in ki so del javnega reda Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 75, in z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točka 196 in navedena sodna praksa). Ta zahteva pa sama po sebi pomeni, da je spoštovanje teh pravic in svoboščin lahko predmet učinkovitega sodnega nadzora, še toliko bolj, kadar morajo zadevni posamezniki obvezno uporabiti arbitražo (glej v tem smislu

sodbi z dne 1. junija 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, točke od 36 do 39, in z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točki 192 in 193).

96 V obravnavani zadevi je bila odločba razsodišča CAS izdana na podlagi arbitražnega mehanizma, za katerega je treba šteti, da je v praksi enostransko naložen zadevnim posameznikom, kot je razvidno iz navedb predložitvenega sodišča in iz spisa, ki je na voljo Sodišču.

97 V skladu s členom 47(3) in členom 50(1) Statuta FIFE je treba namreč vsako tožbo zoper sklep pritožbenega odbora FIFE in na splošno zoper sklep, ki so ga na zadnji stopnji sprejeli FIFA in njeni organi, vložiti pri razsodišču CAS. V skladu s členom 50(4) tega statuta ta tožba nima odložilnega učinka, čeprav ji razsodišče CAS lahko dodeli tak učinek. Dalje, v skladu s členi 11, 14 in 15 ter členom 51 navedenega statuta se morajo nacionalne nogometne zveze, ki so članice FIFE, po eni strani podrediti pristojnosti in odločitvam razsodišča CAS, po drugi strani pa morajo poskrbeti, da se njihovi člani ali pridružene osebe, kot so lige, klubi in igralci, podredijo tej pristojnosti in odločitvam oziroma pristojnosti in odločitvam arbitražnih organov, ustanovljenih na nacionalni ravni. Nazadnje, v skladu s členom 51 tega statuta so vsa pravna sredstva in predlogi za izdajo začasnih odredb pred rednim sodiščem prepovedani, razen če so posebej določeni v pravilnikih FIFE. S tem pridržkom je torej pristojnost razsodišča CAS in arbitražnih organov, ustanovljenih na nacionalni ravni, ne le splošna in obvezna, ampak tudi izključna za vse kategorije oseb, na katere se nanašajo te določbe.

98 Zato je treba pojasniti zahteve, ki jih mora izpolnjevati sodni nadzor nad odločbami, izdanimi na podlagi takega mehanizma, da se pristojnim nacionalnim sodiščem omogoči, da posameznikom zagotovijo učinkovito sodno varstvo, do katerega so upravičeni na podlagi člena 47 Listine in ki ga morajo v skladu s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU države članice zagotoviti na področjih, ki jih ureja pravo Unije.

99 Na prvem mestu, kot je bilo navedeno v točki 76 te sodbe, člen 19(1), drugi pododstavek, PEU ne pomeni nujno, da mora na ozemlju Unije obstajati neposredno pravno sredstvo – katerega namen je zadevnim posameznikom omogočiti izpodbijanje takih odločb – kot so ničnostna tožba, ugovor ali pritožba, in s tem doseči učinkovit sodni nadzor, ki ga nad temi odločbami opravi pristojno sodišče. Vendar lahko zadevna športna zveza vzpostavi arbitražni mehanizem, za katerega glede na njegov sedež velja takšno neposredno pravno sredstvo v Uniji.

100 V vseh primerih, v katerih je bila odločba izdana v okviru spora, povezanega z izvajanjem športa kot gospodarske dejavnosti na ozemlju Unije, in v katerih zoper to odločbo pred sodiščem države članice ni bilo predvideno neposredno pravno sredstvo, pa mora obstajati možnost, kot je bilo navedeno v točki 76 te sodbe, da zadevni posamezniki na svojo zahtevo ali po uradni dolžnosti od katerega koli sodišča države članice, ki je lahko na kakršen koli način pristojno za tako odločbo, dobijo učinkovit sodni nadzor glede vprašanja, ali je navedena odločba skladna z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije, kot izhaja iz točk 85 in 95 te sodbe. Če takega posrednega nadzora ne bi bilo ali če ta ne bi bil učinkovit, naj ob upoštevanju elementov, navedenih v točkah 92 in 93 te sodbe, ne bi bilo pravnega sredstva, s katerim bi bilo zadevnim posameznikom mogoče zagotoviti učinkovito sodno varstvo, tako da bi zadevna država članica morala vzpostaviti tako pravno sredstvo.

101 Na drugem mestu, sodišča držav članic, ki morajo opraviti tak nadzor, morajo v primeru, v katerem taka odločba, kot v obravnavani zadevi, vsebuje razlago ali uporabo načel ali določb, ki so del javnega reda Unije in s katerimi so posameznikom podeljene pravice ali svoboščine, imeti

možnost opraviti nadzor nad razlago teh načel ali določb, nad pravnimi posledicami te razlage, kar zadeva njihovo uporabo v obravnavanem primeru, in nad pravno opredelitvijo, ki je bila glede na navedeno razlago podana za dejstva, kot jih je ugotovil in presodil arbitražni organ, kot je razvidno iz točk 86 in 95 te sodbe.

102 Na tretjem mestu, ta sodišča se ne morejo omejiti na to, da po potrebi ugotovijo, da taka odločba v celoti ali delno ni skladna z načeli ali določbami, ki so del javnega reda Unije.

103 Nasprotno, navedena sodišča morajo imeti tudi možnost, da v okviru svojih pristojnosti in v skladu z veljavnimi nacionalnimi določbami izpeljejo vse pravne posledice, ki nastanejo, če se ugotovi taka neskladnost. V nasprotnem primeru izvedeni sodni nadzor namreč ne bi bil učinkovit, saj bi se na ta način dopustilo, da se ta neskladnost nadaljuje.

104 Natančneje, kadar gre za kršitev pravil o konkurenci, morajo imeti zadevni posamezniki možnost, da od teh istih sodišč zahtevajo, ne le da ugotovijo te kršitve in naložijo povračilo škode, povzročene s to kršitvijo, ampak tudi, da odredijo, da se preneha ravnanje, ki pomeni navedeno kršitev (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točki 200 in 201). Enako velja za svobodo gibanja, saj morajo športne zveze spoštovati te svoboščine, kadar sprejemajo ali uporabljajo predpise, ki neposredno vplivajo na te svoboščine (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točki 85 in 86 ter navedena sodna praksa).

105 Na četrtem in zadnjem mestu, iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da mora imeti vsako nacionalno sodišče, ki odloča o sporu, ki ga ureja pravo Unije, pristojnost za izdajo začasnih odredb, ki zagotavljajo polni učinek meritorne odločbe, ki jo je treba sprejeti, tudi v primeru, ko navedeno sodišče na Sodišče naslovi predlog za sprejetje predhodne odločbe in prekine odločanje do odgovora Sodišča. Poleg tega tako sodišče ne sme uporabiti pravil nacionalnega prava, ki nasprotujejo tej pristojnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 19. junija 1990, Factortame in drugi, C-213/89, EU:C:1990:257, točke od 21 do 23; sklep predsednika Sodišča z dne 25. februarja 2021, Sea Watch, C-14/21 in C-15/21, EU:C:2021:149, točka 32).

106 Iz tega izhaja, po eni strani, da morajo zadevni posamezniki imeti možnost, da od vsakega nacionalnega sodišča, ki mu je veljavno predloženo vprašanje o tem, ali je arbitražna odločba skladna z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije, zahtevajo, da jim do sprejetja meritorne odločbe odobri začasne odredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točka 201). Povedano splošneje, omogočiti je treba, da se za take začasne odredbe lahko zaprosi pri vsakem nacionalnem sodišču, ki je pristojno, da se v okviru predloga za ugotovitev ničnosti, predloga za sprejetje odredbe in predloga za povrnitev škode, kot je ta, ki je podlaga za spor o glavni stvari, ali kateri koli drug nacionalni sodni postopek, izreče o vprašanju, ali je akt, ukrep ali ravnanje mednarodne ali nacionalne športne zveze ali arbitražnega organa, katerega pristojnost v praksi posameznikom enostransko naloži taka zveza, skladen s temi načeli in določbami, ne da bi bilo treba čakati, da se o tem vprašanju vsebinsko odloči. Brez take možnosti namreč ne bi bilo mogoče zagotoviti polnega učinka take odločbe.

107 Po drugi strani pa vsako nacionalno sodišče, ki je pristojno za odločanje o takem vprašanju, ne sme uporabiti nobenega pravila države članice ali *a fortiori* športne zveze, ki zadevnim posameznikom prepoveduje, da od njega zahtevajo sprejetje takih začasnih odredb, ali ki kako drugače nasprotuje temu, da bi jim lahko dodelilo take odredbe.

108 V obravnavani zadevi je iz predložitvene odločbe razvidno, da se odločba razsodišča CAS nanaša na spor o disciplinskih sankcijah, ki jih je FIFA naložila na podlagi pogodb, sklenjenih med nogometnim klubom s sedežem v Belgiji in podjetjem s sedežem na Malti, katerega gospodarska dejavnost je finančna pomoč nogometnim klubom v Evropi. Ta odločba je bila izdana na podlagi arbitražnega mehanizma, uvedenega s predpisi, ki jih je sprejela FIFA in ki določajo, da je zoper tako odločbo mogoče vložiti ničnostno tožbo pri sodišču tretje države. Gre torej za odločbo, v zvezi s katero morajo imeti zadevni posamezniki možnost, da v primeru neobstoja neposrednega pravnega sredstva pred sodiščem države članice od vsakega sodišča države članice, ki bi lahko odločalo o taki odločbi, posredno, po potrebi ob pomoči Sodišča na podlagi člena 267 PDEU, dobijo učinkovit nadzor nad spoštovanjem načel in določb, ki so del javnega reda Unije.

109 Poleg tega, kot to izhaja iz navedb v predložitveni odločbi, nacionalne določbe in nacionalna pravila, ki so predmet vprašanj predložitvenega sodišča, pravnomočnim arbitražnim odločbam na splošno in nedoločeno priznavajo pravnomočnost v razmerjih med strankami in dokazno moč v razmerju do tretjih oseb, in sicer na celotnem ozemlju zadevne države članice. Te nacionalne določbe in nacionalna pravila kot taki so bili uporabljeni za odločbo razsodišča CAS v sodbi, ki je predmet kasacijske pritožbe, ki jo obravnava predložitveno sodišče.

110 Ta uporaba tako po eni strani povzroči, da se taki arbitražni odločbi prizna pravnomočnost v razmerjih med strankami v sporu, v katerem je bila izdana ta arbitražna odločba.

111 Navedena uporaba pa stranki, zoper katero se je druga stranka pozneje v sporu pred sodiščem zadevne države članice sklicevala na zadevno arbitražno odločbo, odvzame možnost, da od tega sodišča na njeno zahtevo ali po uradni dolžnosti dobi učinkovit nadzor nad vprašanjem, ali je ta arbitražna odločba skladna z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije.

112 Po drugi strani pa ista uporaba povzroči, da se takšni arbitražni odločbi pripiše dokazna moč v razmerjih med strankami v sporu, v katerem je bila arbitražna odločba izdana, in tretjimi osebami v tem sporu.

113 Res je, kot sta navedla predložitveno sodišče v predložitveni odločbi in generalna pravobranilka v točki 134 sklepnih predlogov, da ta dokazna moč pomeni domnevo, ki jo lahko stranka – zoper katero se tretja oseba v navedenem sporu pozneje lahko sklicuje na zadevno arbitražno odločbo – ovrže v sporu, ki je bil predložen sodišču zadevne države članice.

114 Vendar je iz te odločbe razvidno tudi, da je priznanje take dokazne moči zadevni arbitražni odločbi ena od posledic, ki jih nacionalno pravo pripisuje pravnomočnosti, z namenom, da bi bilo to arbitražno odločbo mogoče uveljavljati proti tretjim osebam. Če sodišče države članice ne preveri skladnosti arbitražne odločbe z javnim redom Unije, je torej ta dokazna moč navedeni arbitražni odločbi priznana na isti podlagi kot pravnomočnost, katere posledica je ter s katero je neposredno in neločljivo povezana.

115 Zahteva po preverjanju skladnosti z javnim redom Unije je potrebna zato, da se zadevni stranki v sporu omogoči uresničevanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva in pravice do učinkovitega sodnega varstva, ki ji mora biti v skladu s členom 47 Listine in členom 19(1), drugi pododstavek, PEU zagotovljeno po potrebi po uradni dolžnosti, in sicer ne glede na to, kdo se namerava sklicevati na arbitražno odločbo, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari.

116 Poleg tega je treba ugotoviti, da tudi Konvencija o priznavanju in izvrševanju tujih arbitražnih odločb, podpisana 10. junija 1958 v New Yorku (*Recueil des traités des Nations unies*, zvezek 330, str. 3), ki ne zavezuje Unije, vendar so njene pogodbenice vse države članice in tudi Švicarska konfederacija, določa sodni nadzor arbitražnih odločb, ki se nanaša na spoštovanje javnega reda.

117 Kot so v bistvu opozorile zlasti belgijska, francoska, litovska in nizozemska vlada ter Komisija, iz te konvencije namreč izhaja, da čeprav mora vsaka država pogodbenica te konvencije priznati obstoj in veljavnost tujih arbitražnih odločb, izdanih na podlagi konvencije, s katero so se fizične ali pravne osebe zavezale, da bodo arbitraži predložile vse spore ali del sporov, ki bi lahko nastali med njimi v zvezi z določenim pravnim razmerjem, je ta obveznost povezana z obveznostjo take države pogodbenice, da zadevnim osebam zagotovi možnost, da od pristojnih nacionalnih sodišč na njihovo zahtevo ali po uradni dolžnosti dosežejo nadzor nad skladnostjo teh odločb z javnim redom navedene države. Kar zadeva države članice, je zadnjenavedena obveznost povezana z obveznostjo, da se tem osebam zagotovi možnost, da dosežejo nadzor nad skladnostjo navedenih odločb z javnim redom Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 1. julija 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, točka 37).

118 Nazadnje je treba spomniti, da – v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča – člen 47 Listine zadostuje sam po sebi in ga ni treba pojasnjevati z določbami prava Unije ali nacionalnega prava, da bi se posameznikom priznala pravica, na katero se lahko sklicujejo (sodbe z dne 17. aprila 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, točka 78; z dne 29. julija 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, točka 56, in z dne 28. januarja 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, točka 89).

119 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča prav tako izhaja, da ima člen 19(1), drugi pododstavek, PEU neposredni učinek, ker je po eni strani oblikovan jasno in natančno ter po drugi strani ne vsebuje nobenega pogoja (sodbe z dne 18. maja 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 in C-397/19, EU:C:2021:393, točka 250; z dne 22. februarja 2022, RS (Učinek sodb ustavnega sodišča), C-430/21, EU:C:2022:99, točka 58, in z dne 6. marca 2025, D. K. (Razrešitev sodnika), C-647/21 in C-648/21, EU:C:2025:143, točka 90).

120 Iz tega sledi, da mora pristojno nacionalno sodišče, kadar nacionalne določbe, ki se uporabljajo v danem sporu, ovirajo polni učinek člena 19(1), drugi pododstavek, PEU – če ne more podati skladne razlage teh nacionalnih določb – na podlagi lastne pristojnosti zavrniti uporabo teh nacionalnih določb. Možnost, da se ob uporabi prava Unije stori vse, kar je potrebno za opustitev uporabe nacionalne ureditve ali prakse, ki pomeni morebitno oviro za polno učinkovitost predpisov tega prava z neposrednim učinkom, je namreč sestavni del dolžnosti sodišča Unije, ki jo ima nacionalno sodišče, ki ima nalogo, da v okviru svoje pristojnosti uporabi te predpise (glej v tem smislu sodbo z dne 22. februarja 2022, RS (Učinek sodb ustavnega sodišča), C-430/21, EU:C:2022:99, točki 59 in 62 ter navedena sodna praksa).

121 Ta obveznost torej nastane zlasti, kadar veljavne nacionalne določbe pristojnemu nacionalnemu sodišču preprečujejo, da bi posredno opravilo učinkovit nadzor nad vprašanjem, ali je arbitražna odločba, ki jo je izdalo razsodišče CAS v okviru spora, povezanega z izvajanjem športa kot gospodarske dejavnosti na ozemlju Unije, skladna z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije.

122 Zato je navedena obveznost nujna zlasti, ko gre za nacionalne določbe in pravila, s katerimi je taki arbitražni odločbi priznana pravnomočnost v razmerjih med strankami na eni strani ter dokazna moč te odločbe v razmerjih med strankami in tretjimi osebami na drugi strani, ne da bi bila ta

arbitražna odločba predhodno predmet nadzora, ki bi sodišču zadevne države članice omogočil, da učinkovito preveri, ali je skladna z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije. V zvezi s tem je treba poudariti, da je ravno priznanje takšne pravnomočnosti in posledično take dokazne moči navedeni arbitražni odločbi v takem okviru v nasprotju z zahtevo po učinkovitem sodnem varstvu iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU in člena 47 Listine.

123 Tak položaj se namreč bistveno razlikuje od položaja iz sodne prakse Sodišča, navedene v točki 55 te sodbe, v katerem se dodelitev pravnomočnosti sodni odločbi ali arbitražni odločbi, ki je lahko bila predmet učinkovitega sodnega nadzora v skladu s temi določbami, izpodbija z obrazložitvijo, da preprečuje, da bi se ugotovila in sankcionirala kršitev druge določbe ali drugega načela prava Unije, in da se z njo torej ne upošteva meja, ki jo načelo učinkovitosti prava Unije določa glede pravnomočnosti kot izraz načela procesne avtonomije držav članic.

124 Iz tega sledi, da se v obravnavani zadevi nacionalne določbe in pravila, glede katerih je predložitveno sodišče postavilo vprašanja, ne bi smeli uporabiti, razen če bi bilo te določbe in ta pravila, po potrebi v povezavi z drugimi določbami nacionalnega prava, mogoče razlagati tako, da se ne uporabljajo v primeru arbitražne odločbe, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, kar pa mora predložitveno sodišče sámo ugotoviti.

125 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člen 19(1), drugi pododstavek, PEU v povezavi s členom 267 PDEU in členom 47 Listine razlagati tako, da nasprotuje temu, da

– se odločbi razsodišča CAS prizna pravnomočnost na ozemlju države članice v razmerju med strankami v sporu, v katerem je bila ta odločba izdana, kadar se ta spor nanaša na opravljanje športa kot gospodarske dejavnosti na ozemlju Unije in če skladnosti navedene odločbe z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije, predhodno ni učinkovito preverilo sodišče te države članice, ki je pooblaščeno, da pri Sodišču vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe;

– se zaradi te pravnomočnosti taki odločbi na ozemlju iste države članice v razmerjih med strankami v navedenem sporu in tretjimi osebami prizna dokazna moč.

Stroški

126 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški navedenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 19(1), drugi pododstavek, PEU v povezavi s členom 267 PDEU in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da

– **se odločbi razsodišča CAS prizna pravnomočnost na ozemlju države članice v razmerju med strankami v sporu, v katerem je bila ta odločba izdana, kadar se ta spor nanaša na opravljanje športa kot gospodarske dejavnosti na ozemlju Evropske unije in če skladnosti navedene odločbe z načeli in določbami, ki so del javnega reda Unije, predhodno ni učinkovito preverilo sodišče te države članice, ki je pooblaščeno, da pri Sodišču vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe;**

– **se zaradi te pravnomočnosti taki odločbi na ozemlju iste države članice v razmerjih med strankami v navedenem sporu in tretjimi osebami prizna dokazna moč.**

Podpisi